

Oponentský posudek na diplomovou práci

**Jozef GUMENICKÝ: Mons. ThDr. Antonín Liška CSsR
KTF UK, Praha 2012**

Diplomant si zvolil za předmět své práce život jedné z nejvýraznějších osobností české církve z přelomové doby konce komunismu a počátku demokracie – biskupa Antonína Lišky (1924-2003). Hned v úvodu (s. 9) přiznává, že biskupa osobně neznal. Svoji práci založil na širokém archivním a orálním výzkumu, díky němuž se mu podařilo vytvořit Liškův podrobný životopis. Zdůrazňuji, že se jedná o první životopis této osobnosti, je to tedy práce naprosto originální. Autor prochází všemi životními obdobími, které přehledně rozdělil do osmi hlavních kapitol. Výklad je uměřený, srozumitelný a fundovaný. Biskupův život líčí na pozadí dobových událostí, jejich výklad však nepřekračuje únosnou míru. Text má dobrou stylistickou úroveň, odkazy na prameny a literaturu jsou ve většině případů dostatečné. Jako *advocatus diaboli* ovšem nemohu předkládanou práci jen chválit, ale především v ní hledat nedostatky. I ty tu samozřejmě jsou, ostatně jako ve všech pracích. Budiž mi tedy dovoleno jmenovat alespoň tři nejzávažnější:

1. V samotném závěru (s. 137) autor přiznává, že neprostudoval řadu archivních fondů, kupř. Státní úřad pro věci církevní. Proč, když je snadno přístupný v Národním archivu v Praze? Výpovědní hodnota je přitom velmi vysoká.
2. Na některých místech diplomant špatně odkazuje či cituje pramen. Uvedu dva příklady – na s. 64 cituje odpověď benešovského vikáře Velíška faráři Liškovi s odkazem na Demelovu publikaci o činnosti církevních tajemníků. To ale nestačí, tady musí odkazovat přímo na pramen. Podobně o čtyři strany dále (68) cituje vzpomínku na Liškovu práci u církevního soudu, aniž by uvedl, kdo je autorem vzpomínky. Na okraj připomínám, že mohl použít i diplomovou práci Kamila Vrzala o komunistické perzekuci církve na Benešovsku (KTF UK 2004), která je založena na pramenech ze Státního sekretariátu pro věci církevní.
3. Místy se diplomant dopustil nepřesností, případně neinformoval důsledně. Kupř.: KTF byla z UK vyloučena už v roce 1950, v uváděném roce 1953 byla vystěhována do Litoměřic (s. 32). Zapomněl také identifikovat snad nejvýznamnějšího vědce na poválečné teologické fakultě – historika umění a křesťanského archeologa Josefa Cibulku (s. 28). Dále údaje o Poříčí nad Sázavou (s. 62), kde Liška dlouho působil jako farář, čerpal takřka výlučně z internetu a z katalogu diecéze, byť tu jsou k dispozici různé soupisy památek a dějiny obcí, jakož i farní kronika, vedená zodpovědně samotným Liškou.

Zmíněné nedostatky nejsou zásadní, i když opomenutí části archivního materiálu samozřejmě mohlo biskupův životopis poněkud zkreslit. Při čtení jsem se ale nemohl ubránit dojmu, že se jedná o panegyrik. Farář, později biskup Antonín Liška, tu vystupuje takřka jako světec – skromný, komunisty pronásledovaný, nadaný, vzdělaný, pracovitý, obětavý, poslušný vůči představeným, s pozitivním vztahem k lidem. Pokud je takto líčen život církevního hierarchie, musí se mít čtenář vždy na pozoru. Měl jsem však to štěstí, že jsem Antonína Lišku kdysi trochu poznal osobně, a to jako faráře v Poříčí a později i jako pomocného biskupa v Praze. A mohu potvrdit, že Antonín Liška takový skutečně byl.

Diplomovou práci s potěšením d o p o r u č u j i k obhajobě!

V Praze 18. května 2012

Doc. PhDr. Petr Kubín, Ph.D.